

Sygn. akt I PZ 22/10

POSTANOWIENIE

Dnia 5 października 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Teresa Flemming-Kulesza (przewodniczący)
SSN Beata Gudowska
SSN Jolanta Strusińska-Żukowska (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa M. S.
przeciwko Prokuraturze Okręgowej w K.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 5 października 2010 r.,
zażalenia powoda na postanowienie Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w K.
z dnia 6 maja 2010 r.,

**uchyla postanowienie zawarte w wyroku Sądu Okręgowego w
K. z dnia 6 maja 2010 r., dotyczące kosztów procesu i zasądza
od powoda na rzecz strony pozwanej 386 zł (trzysta
osiemdziesiąt sześć) tytułem kosztów postępowania w obu
instancjach.**

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy w K. wyrokiem z dnia 6 maja 2010 r. zmienił
zaskarżony przez pozwaną Prokuraturę Okręgową w K. wyrok Sądu Rejonowego z
dnia 25 czerwca 2009 r. w ten sposób, że oddalił powództwo M.S. o wynagrodzenie

i zasądził od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 1350 zł tytułem kosztów postępowania w obu instancjach.

Powód wniósł zażalenie na postanowienie w przedmiocie kosztów procesu zawarte w wyroku Sądu Okręgowego i zarzucając naruszenie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 102 k.p.c., domagał się zmiany tego postanowienia przez nieobciążanie go kosztami procesu, bądź obciążenie go tymi kosztami w znacznie mniejszej części.

W uzasadnieniu zażalenia powód powołał się na to, że:

1. dochodził roszczeń ze stosunku pracy wspólnie z sześcioma innymi zatrudnionymi na tej samej podstawie powodami;
2. sprawy z niewiadomego powodu zostały przez Sąd pierwszej instancji rozdzielone do odrębnych postępowań;
3. stronę pozwaną w każdej z tych spraw reprezentował ten sam radca prawny, którego rzeczywisty nakład pracy wiązał się z przygotowaniem siedmiu jednobrzmiących zestawów pism procesowych;
4. nie korzystał z pomocy kwalifikowanego zastępcy procesowego;
5. przez cały czas trwania postępowania działał w przekonaniu o słuszności swego roszczenia, w czym utwierdziły go wydane w analogicznej sytuacji faktycznej i prawnej prawomocne orzeczenia Sądu Okręgowego w K. z dnia 15 stycznia 2009 r., IX Pa .../08;
6. nie dochodził wypłaty wynagrodzenia objętego rygorem natychmiastowej wykonalności w wyroku Sądu pierwszej instancji, co świadczy o lojalnym i odpowiedzialnym podejściu do przedmiotu postępowania;
7. sprawa miała charakter precedensowy.

Zdaniem żalącego, powyższe okoliczności przemawiają, za tym, że w sprawie występuje szczególnie uzasadniony wypadek w rozumieniu art. 102 k.p.c. pozwalający na miarkowanie kosztów zastępstwa procesowego strony pozwanej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 102 k.p.c., w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w

ogóle kosztami. Przepis ten ustanawia zasadę słuszności, będącą odstępstwem od zasady odpowiedzialności za wynik procesu. Nie konkretyzuje on pojęcia „wypadków szczególnie uzasadnionych”, pozostawiając ich kwalifikację, przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danej sprawy, sądowi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 1973 r., II CZ 210/73, LEX nr 7366). Do okoliczności branych pod uwagę przez sąd przy ocenie przesłanek zastosowania dyspozycji omawianego przepisu zaliczyć można, między innymi te, które związane z samym przebiegiem postępowania. W tym kontekście zwrócić uwagę trzeba zwłaszcza na eksponowaną przez powoda okoliczność, że z pozwem do Sądu Rejonowego wystąpiło siedmiu powodów na zasadzie współuczestnictwa formalnego. W początkowym jej etapie sprawa była zatem jedna i jedna była strona powodowa, choć w jej charakterze występowało kilka osób, dochodzących łącznie 30.371, 23 zł. Artykuł 98 § 1 k.p.c. określa dwie podstawowe zasady rozstrzygania o kosztach procesu - zasadę odpowiedzialności za wynik procesu oraz zasadę kosztów niezbędnych i celowych. Do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata (radcy prawnego) (art. 98 § 3 k.p.c.). Stosownie do § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm., dalej jako rozporządzenie), stawki minimalne ustala się według kryterium wartości przedmiotu sprawy lub rodzaju sprawy, wynagrodzenie pełnomocnika jest więc w pierwszej kolejności powiązane z wartością przedmiotu sprawy (przy roszczeniu majątkowym) lub jej rodzajem. Przy tych regulacjach w judykaturze utrzymuje się stanowisko, że reprezentowanie przez jednego adwokata lub radcę prawnego kilku osób, występujących w sprawie w charakterze współuczestników, uzasadnia przyznanie tym współuczestnikom zwrotu kosztów zastępstwa w wysokości tylko jednego wynagrodzenia. Nie budzi zatem wątpliwości, że jeżeli przegrywającą jest strona powodowa, w charakterze której występuje kilka osób, koszty zastępstwa procesowego strony pozwanej reprezentowanej przez radcę prawnego wyrażają się jednym wynagrodzeniem, a

nie jego wielokrotnością. Rację ma zatem żalący, że w sytuacji, gdy na skutek decyzji Sądu o wyłączeniu do odrębnego rozpoznania roszczeń każdego z powodów, w miejsce pierwotnie jednej sprawy zawisło przed tym Sądem siedem spraw, w których przedmiot sporu stanowiły roszczenia jednego rodzaju, oparte na jednakowej podstawie faktycznej i prawnej, przy rozliczaniu kosztów procesu okoliczność ta powinna być wzięta pod uwagę. Skoro bowiem nakład pracy pełnomocnika przy reprezentowaniu strony pozwanej w siedmiu sprawach był jedynie nieco większy niż gdyby toczyło się jedno postępowanie (konieczność uczestnictwa w większej ilości posiedzeń), to względy słuszności sprzeciwiały się zasądzeniu na jego rzecz wynagrodzenia wyrażonego stawką minimalną przewidzianą przepisami dla wartości przedmiotu sporu w każdej z tych spraw. W ocenie Sądu Najwyższego, w takiej sytuacji procesowej uznać należało, że zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek, o jakim mowa w art. 102 k.p.c., dający podstawę do obciążenia powoda tylko częścią kosztów zastępstwa procesowego strony pozwanej, obliczoną jako 1/7 minimalnego wynagrodzenia przewidzianego dla spraw o wartości przedmiotu sporu w kwocie 30.371,23 zł, łącznie dochodzonej pierwotnie przez wszystkich powodów występujących w jednej sprawie, za obie instancje. Przy wartości przedmiotu sporu powyżej 10.000 zł do 50.000 zł stawka minimalna wynosi 2.400 zł (§ 6 pkt 5 rozporządzenia). W sprawie o wynagrodzenie za pracę stawką minimalną jest 75% stawki obliczonej na podstawie § 6 od wartości wynagrodzenia będącego przedmiotem sprawy (§ 11 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia), czyli przy wartości przedmiotu sporu w powyższych granicach kwota 1800 zł. Za prowadzenie sprawy w postępowaniu apelacyjnym przed Sądem Okręgowym stawka minimalna wynosi 50% stawki minimalnej (§ 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia), a zatem dla potrzeb niniejszej sprawy jest to kwota 900 zł. Łącznie w odniesieniu do obu instancji koszty zastępstwa procesowego pozwanej kształtują się więc na 2700 zł, z czego 1/7 stanowi kwotę 386 zł, której zasądzenie od powoda w miejsce kwoty 1350 zł wynikającej z postanowienia zawartego w wyroku Sądu Okręgowego uzasadniają szczególne, wskazane wyżej, okoliczności tej sprawy.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy, uwzględniając zażalenie powoda, na podstawie art. 394¹ § 3 w związku z art. 398¹⁶ k.p.c. postanowił jak w sentencji.